

ORTUTAY PÉTER

BULI AZ IGAZ SZÓNÁL

(Folytatás)

MINDENÜNK A VODKA

A társaság tagjai jól ismerik egymást. Mindenki tudja, hol a helye. Senki sem merev, megilletődött, ill. csak addig, amíg az isteni vodka nem hat. Akkor oszt ki hogy. Van számléltra persze. Ezt sem azért tartják be, mert kötelező, hanem azért, mert illik. Persze, amíg itt van a főnökség, és elsősorban Balla, no meg Miska bácsi, Luszti és a Béla, addig illik illedelmesen viselkedni. – De mi nem maradunk sokáig. Adni kell a látszatra – gondolja Balla. – Egy vezető legyen megfelelően távolságtartó, ne vegyüljön el egészen a plebszel, és tudja, mikor kell távozni. Nehogy valami botrányba, csúnya veszekedésbe keveredjenek ittasan, vagy észrevegyék rajtuk, hogy nekik – a félisteneknek – is árt a vodka. Erre, kérem, nagyon oda kell figyelni egy vezetőnek. Ha nem ezt teszi, nos, hát nem sokáig lesz vezető. Tudja és gondolja Balla. Meg sok minden mást is. Ennek megfelelően él, s alakítja életstílusát, környezetét. Családját és munkahelyét. Mint a profi sportoló, szigorú szabályok szerint. De így is kell. Semmit sem bízhat a véletlenre. Ha ezt tette volna, sohasem lett volna a *Zákárpátszékájá oblaszty* első számú nagy embere a magyarok között. Tőle többet magyar ember itt Kárpátalján EL NEM ÉRHET. Aki tőle magasabb pozícióban van, az már a felsőbb rasszhoz tartozik: az már ruszin, ukrán vagy természetesen orosz. A ruszin és az ukrán nincs megbélyegezve, mint a magyar, aki – nem hivatalosan bár – de fasiszta. „Eltársak, történelmileg így alakult.” Az orosz viszont „*übermencs*”, a Szovjetunió ura. A nagy orosz nép, meg a nagy orosz minden. Csak irigyelni lehet azt, aki ebben a világban orosznak született. Olyan főrrel indul ebben az életben, hogy csuda. Bezzeg, aki magyar. Hát annak nagyon fel kell kötni az akármijét, hogy valamire vihesse. És főként ne legyenek skrupulusai, és gerince. Tudjon mélyre hajolni, ha kell, és „erőteljes nyelvmunkával haladni előre”, a fényes jövő felé. Ő ezt tette, és lám, vitte is valamire. Persze, ő is követett el butaságokat, néha elnézett egy s mást. Mint például '44-ben, amikor a nyilasok jutottak hatalomra, azt gondolta 14 évesen, hogy igen, ez az igazi stílus. S ezért fölöslegesen buzgólkodott,

levente meg kiscserkész, és engedelmes jó fiú volt. Magyar ünnepeket szervezett, negyvennyolcat meg Szent Istvánt. Még szerencse, hogy akkor nem figyeltek fel erre, és ebből semmi sem került fel a káderlapjára. Ha feljelentik ezért, hogy horthysta, vagy fasiszta, de még az is elegendő lett volna, hogy magyar párti, mehetett volna ő is a Donbászra. Mint a Szeles Frici haverja, az osztályelső kis hülye, aki lószart dobott az orosz teherkocsikra, ahova aztán be is vagonírozták, mert nem volt meg a létszám. Oszt mi lett vele, ki tudja, a Gulágon, tizennégy évesen? Az biztos, hogy nem jött haza többé soha. Hanem, Öcsi, a fordító, mintha találkozott volna vele. Volt neki orosz felesége, két orosz gyereke, meg két vagy három foga, úgy éldegélt ott mátyósan. A szénbányába, a sötétbe le, aztán ki. Ő is, még ha túl is élte volna, biztos asszimilálódik. Ezt követelte volna tőle az életösztone. Hisz amúgy is megpróbált minél közelebb kerülni az uralkodó rasszhoz, az oroszhoz. Elvett egy kis orosz *bárisnyát*, Larisszát. A szülei moszkvaiak, vagy Moszkva környékbeliek voltak, és a párt küldte őket ide a szocializmust építeni a ruszinoknak és a magyaroknak. Úgy gondolta, hogy kapcsolata a nagyoroszokkal majd segít előre lendíteni karrierjét. Számításában az volt a hiba, hogy a kis feleség utált mindenkit, aki nem orosz, és rettenetesen elkényeztetett, hisztis alak volt. Mi kell, *dárágájá*, nercbunda vagy toronyóra láncsal? Ja, s ráadásul kurva. Bár ő nem ezt mondta, csak azt, hogy a szovjet ember nem tagadja meg ösztöneit. Ha éhes, eszik, ha szomjas, iszik, és ha szexelni akar, akkor megteszi. Persze, nem ilyen közönségesen mondta, hanem úgy, hogy „*csúvsztvá jeszty csúvsztvá*”. Jól hangzik nem? Csak az nem kapta meg, aki nem akarta. Még szerencse, hogy következmények nélkül idejében sikerült elválni, s nem maradt közös gyerek, meg közös vagyon meg ilyesmi. Ha az a Larissza gyereket szül neki, hát az ő karrierjének fuccs. És a második házassága, szerencsére, telitalálat. Jobb asszonyt, mint Babi, el sem lehet képzelni. Úgy látszik, mégis őt – Balla Lászlót – szemelte ki az Isten arra, hogy a magyarok szellemi vezére legyen Kárpátalján. „Jól van, Isten, az leszek, ez az én terveimmal is egybevág”, döntötte el magában határozottan. De most már óvatosan, nagyon óvatosan. Először is nevet kell szerezni, meg ismeretséget. A költőt általában sokan ismerik. Meg aztán nincs is magyar költő a vidéken. Meg lehetne próbálkozni a versírással. Igen, igen, verset kell írni. Természetesen olyanokat, melyek tetszeni fognak az új rendszernek. Például: „*A nagy Sztálin dicsőségét zengi sok-sok diadal,*” meg azt, hogy „*Arany elmének gyöngy a gondolatja, Sztálin elméjében igazgyöngy fogant*”. Esetleg ezt: „*Fülemüle szól a kolhozkertben*”. Ez jó. Csupa alliteráció. Olyan, mint az, hogy „*elhull a virág, eliramlik az élet.*” Ezt Petőfi írta. A

„fülemülét” meg Bakó László. És ugyan, ki törődik ma azzal, hogy háta mögött ezekért megmosolyogják. Sőt, azzal sem kell törődni, hogy még a negyvenes évek vége felé egy zsúron az a csinos kis pesti lány papné, Gabesu, meg Andor Gyurka, aki most beosztottja, és nyalizik neki, szóval ők ketten összenéztek és kiböfönt belőlük a röhögés, amikor egyik versét elszavalta. Bántó, és sértő volt ez akkoriban, de végül is neki volt igaza. Sikerült benyalnia magát a felsőbb körökbe, és karrierje töretlen. „Hát, igen, igen”, medítál Balla magában. Csakhogy meghalt Sztálin, és jött Hruscsov. És leleplezte Sztálint. Ezzel meg Bakó László, mint költő, megszűnt létezni. Hisz mindegyik második verse a nagy Sztálint dicsőítette. Sztálint, aki igaz kommunistákat is bebörtönzött, és végeztetett ki, ártatlanul, mondta ki Hruscsov, Nyikita Szergejevics, a szentenciát. Egyértelmű, oda kell állni Hruscsov mellé, még akkor is, ha '56-ban tömegmészárlást rendez Budapesten. Budapest messze van, meg hát minek nekünk, magyaroknak, ugrálni, amikor az egész világ retteg a szovjet katonai erőttől. Szabadság! Ugyan, minek az nekünk? Még Amerika is beszart. Tehát: fejet kell hajtani előttük nekünk is, itteni meg ottani magyaroknak, ha élni akarunk. Aki ugrál, azt gatyába kell rázni, mondja Miska bácsi is. Úgy van! Sőt, világosodott meg Ballában, mi itt tulajdonképpen már nem is vagyunk magyarok, mert most már – ó, micsoda öröm és boldogság! – semmi közünk Magyarországhoz, mert mi, kárpátontúli magyarok, szovjet nép vagyunk. Így egyek vagyunk a szupertársasággal, az ukránokkal és az oroszokkal. És most ez nekünk a jó. Sőt, ez kell nekünk. Csodálatos! Csak el kell hinni, és másokkal is elhitetni. Ha pedig ez nem sikerül, mármint a hit és az elhitetés, se baj. Hirdetni kell. Mert a rendszer erre lesz vevő. Nagy ember leszek. Az is lettem. És nagyságomat senki se merje kétségbe vonni. Vagy valami hülyeséggel megtorpedózni. Aki ezt teszi, annak... nos, annak én, Balla László, saját kezűleg tekerem ki a nyakát.” *Sic* Balla László.

NÁTÁSENYKA LUSZTIG

Az apja mellett üldögélő tizenkilenc éves Lusztig Natasa, apucinak Nátásenyka, már két vizes pohár vodkát is felhajtott: a jobb felől udvarolható és vihorászó Petyussal is mind a kétszer koccintott, és most jó hangosan sipózza apjának oroszul: „*Pápá, etovo cseloveka uvolyity! On gávno.*” Nátásenyka azért háborodott fel, mert Petyus azt találta neki mondani, hogy szívesen meghívná egy fordulóra, most rögtön. Kimennének a folyosóra, annak is egy sötétebb zugába, és ő, Petyus, ott őt, Nátásenykát, ölbe kapná.

Persze úgy, hogy Natasa előbb kibújna harisnyanadrágjából és bugyijából. A lány erre érezte úgy, hogy no, most már azért illik felháborodni. A felháborodás természetes műfelháborodás, még akkor is, ha Petyus, beregszászi gyerek létére erős akcentussal beszéli Puskin nyelvét, és összetéveszti néha a „*húj*”-t a „*kúj*”-jal. Persze, azért már tud eleget ahhoz, sőt sokkal többet is – hisz orosz nyelven tanul az egyetem levelező tagozatán –, hogy időnként erősen kétértelmű dolgokat sugdosson Nátásenyka fülébe. Luszti Károly, Natasa apja, és természetesen az asztaltársaság többi tagja, nem reagál a kisasszonynak erre a kitörésére. Egy-két elejtett szóból, no meg a fiú és a lány felhevült viselkedéséből, és ahogy nézegetik, méregetik egymást, sejthetik, miről van szó. Nem érdemes ezzel foglalkozni, gondolják. Tökéletesen igazuk van. Petyus ugyanis teletölti Natasa poharát Izabellával, mert a lány kijelentette, hogy többet nem iszik. Ez általában oroszul azt jelenti, hogy vodkát nem. Bort, pezsgőt, sört meg ehhez hasonló „gyenge üdítőt” azért még lehet. Szóval Petyus megtölti Natasa poharát Izabellával, a sajátját vodkával, s a két pohár összekoccan. Petyus meg Natasának az italtól, no meg az udvarlástól lángoló arcába néz, és azt mondja, kihívóan meg pimaszul: „*U tyebjá krászivije glázá, Nátásenyka*”. Natasa tökéletesen ki van békítve. Nagyot kortyol az Izabellából, hogy mámoros fejét és bizsergő ágyékát lehűtse, és boldogan kacarászik.

A töltött galamb Joóné Schneider Évike a vele szembe helyezkedő T. Bandit, közvetlen kollégáját gondolta ma kipróbálni. Már egy jó éve dolgoznak együtt. Mindig is tetszett neki a fiú, és ennek többször is jelét adta, de Bandi eddig még nem reagált. Nem is gondolt arra, hogy a tőle majd öt évvel idősebb Évike, ez az annyira távolságtartó rideg kolléganő, akit az egész szerkesztőség kíván, de persze nem tud megkapni, épp őt, a fiatal újságíró és közismerten bohém alakot szemelte ki magának szeretőnek. Eszébe sem jutott (no, legfeljebb álmában, amikor már unta az anyucit), és ezért Évike minden jelét félreértette, vagy nem is figyelt fel rájuk. Bandi most sem érti: pedig már jó öt, vagy talán tíz perce Évike néha-néha, mintha csak véletlenül érne hozzá, megbökdösi térdét hegyes orrú túsarkú cipőjével, s közben meleg fényű két szemével búvóli. A fiú viszont hangosan filozofál, senkivel sem ért egyet, mindenki vel vitatkozik, veszekszik. Már berúgott. Most valakinek arra a megjegyzésére pattog, hogy, lám, annak mindkét fia rögtön a középiskola után felkerült az egyetemre, méghozzá minden protekció nélkül, és ezt tulajdonképpen mindenki megteheti, aki szorgalmas és tanul, és sikeresen leteszi a felvételit. – Ugyan már – gesztikulál hevesen Bandi. – Hogy mondhat valaki akkora marhaságot,

hogy nálunk csak a tudás számít, itt a nagy Szovjetunióban? Óriási szerencse, hogy a fent nevezett gyerekeknek az került fel a káderlapjára, hogy az apuka partizánokat bujtogatott, és amikor elmentek, meg is köszönték: dánke sőn, most pedig szovjet újságíró és nem magyar, hanem szlovák, román, még akkor is, ha szlovákul egy mukkot sem tud. Mert ha például pap, kántor, kulák és magyar az apuka. No, akkor mi van? Még hogy a gyerek nem felel az apa bűneiért. Hogy az a magasságos atyaúristen meg minden szentek... Nem igaz, hogy ennyire marha és hülye legyen valaki! – Bandinak a rokonságában is van klerikális személy. Az apuka volt evangélikus lelkész, és többszöri sikertelen felvételi kudarcát is ennek tulajdonítja. Pedig hát csak nem készült fel a felvételire. Alig bírják lecsendesíteni. Pedig Miska bácsit, akinek ez a vehemens kifakadás szól (eredetileg az ő gyerekeiről volt szó), Isten ments megsérteni. Nem rosszindulatú az öreg, sohasem volt az, de nagyon vissza tud vágni, ha megbántják. Most is elengedi a füle mellett, hogy ifjú kollégája egyenesen marhának és hülyének titulálja. Gondolatban rálegyint: fiatal és forrófejű. Majd benő a feje lágya. Hogy is értené meg, hogy az ő gyerekei zsenik. Ezért is dolgoznak Moszkvában, ott, ahol kell: külügyminisztérium, diplomáciai testület meg a fityfene. A neje is *gyenyeralsá*. De ő csak megérdemli. Hisz a kántornak is megmondta *anno dácumál*: a vallás az badarság – *ópium dljá národa*. Ja, akkor még nem volt ilyen perfekt a kiejtése. Ballával társalog, aki vele mindig tisztelettudó: nem cukkolja, mint mások, csak azért, mert egy kicsit kelekótya, süsü. Tudja ő, mármint Miska bácsi, hogy Laci, vagyis Balla elvtárs, tudásban, képességekben, műveltségben jóval felette áll. Most is hiúságát legyezgeti, hogy meghallgatják, komolyan veszik, amit akadozó beszédével elmond, mármint azt, hogy ő, Miska bácsi, őt, Lacit, mindig is csodálta. Sok mindenért. De főképpen politikai éleslátásáért. Azért, hogy volt bátorsága, és ereje, „kiharcolni” a megyei főnökségtől a *Kárpáti Igaz Szó* önállóságát (hisz ki ne tudná, hogy 1964-ig a lap a *Zakarpatszka Pravda* magyar nyelvű fordításaként jelent meg), és önálló szerkesztőséget teremtett a semmiből, magyar újságírókat nevelt, vezetett és tanította őket, mellette állandóan harcos cikkeket jelentkezik, tankönyveket, regényeket és elbeszéléseket ír. És hogy ő, Balla, a kárpátaljai magyarság és *intyeligencija* (Miska bácsi ezt így ejti) szellemi vezére. – *Korifej* vagy, Lacikám, korifeus. Azt tu-tudod, hogy mit jelent, nem? – Egyszóval, finoman udvarol Ballának, finoman hozsannázik. Ballának tetszik, és jól esik, hogy közvetlen helyettese, aki mégis csak idősebb elvtárs, ilyen őszintén nagyra értékeli őt. No persze, Mazur elvtárs vállveregetése kellemesebb, de azért ez a duruzsolás se kutya. Tud ez az öreg,

ha akar, meg kell adni. Nem szereti, ha durván benyálnak neki, mint például Braun Henrik szokott. De ha finoman, mint Miska bácsi, a Csaba, Kró Laci és Lujzika, az jól esik. Neki is kijár az elismerés. – Szóval, La-Lacikám – mondja akadozva Miska bácsi. – Hi-hidd el, ha én mondom, hogy nagy dolgokat vittél véghez. Méghozzá politikusan, ügyesen és nagy-nagy diplomáciai érzékkel. – Igen, igen, Miskám, jól látod: nehéz feladat volt, és most is nagy a felelősség. És ti is sokat segítettek nekem, amiért hála és köszönet jár nektek is – mondja végül is beletörődötten, de jól eső érzéssel és igaza tudatában Balla. Majd pillantása még egyszer végigfut fiókáin, és úgy gondolja, ideje lelépnie. A társaság már meglehetősen felöntött a garatra, hangoskodott, és sokan sokszor már nagy blódségeket is megeresztettek anélkül, hogy tudták vagy érezték volna, hogy hülyeség, amit mondtak. Olyasmit, mint hogy „ezt te elhiszed?” Juj, ez már veszélyes. A nagy helyzet tulajdonképpen az volt, hogy Balla nem szerette az alkoholt, és nem szerette a részégeket sem. Polgári neveltetése folytán, melyet mindig igyekezett leplezni, undorodott tőlük. Ezt persze nem mutathatta ki feletteseinek, akik gyakran rendeztek kanmurikat a „fehér házban”, annak is híres nevezetes ötödik emeletén.

AZ ELIT VACSORÁZIK

Ott kágébés katonák örködtek csőre töltött gépfegyverrel éjjel-nappal, és ahol nemcsak irodák, hanem „igazi klassz kis helyek”, *pisnije mesztá*: bárók és éttermek, kéjlakok és luxus lakosztályok voltak, mint ahogy az ilyen illusztris személyeknek dukál, persze a nagyközönség szeme elől elrejtve, és a megfelelő alkalmakból megnyitva. Ilyenkor vedelték a vodkát és a pezsgőt, a vörös kaviárt (mert a *csornájá ikrá* snassz volt) a megye párt- és tanácsi vezetői, a brancs és a hozzá tartozó uszályhordozó sereg, disznó viceket meséltek, főként oroszul, jó nagyokat böfögtek és röhögtek, kegyetlenül berúgtak. Paskolták a fiatal és csinos pincérlánykák fenekét, fogdosták mellüket. A főnökségnek mindig csinos és fiatal nőket rendeltek be felszolgálni az ilyen murikra, és persze, ha valamelyiket valamelyik fejes megkívánta, akkor rögtön egy különszobában meg is kaphatta. Az esetleges gyermekáldást elkerülendő, íratlan szabály volt közöttük, hogy egyedülállónak (hajadon vagy elvált asszony) csak a szájába vagy a végbelébe volt ajánlatos spriccelni. Vagy kiverhette a farkát a melle közé a nő, ha azt parancsolta a nagy fehér főnök. Asszonyok esetében szabad volt a vásár. Akit elfogott a vágyakozás egy kis friss női husika iránt, oda lőhetett spermáját, ahová akarta. Ha az

asszonyka esetleg terhes lett! Kit érdekelt? Miért nem vigyázott... a férje? A marha! Fizetni, vagy ajándékot adni a hölgynek lehetett, de nem volt szokás. Esetleg, ha kérte, elintézték neki egy s mást. Szanatóriumi beutalót valamelyik rokonnak, külföldi nyaralást, és talán még a lakást is, de nagyon vonakodva. Egyébként vegye ezt a kurva megtiszteltetésnek. Mármint azt, hogy nagy ember parancsolta őt az ágyba, és ajándékozta meg spermájával. Balla mindezt nem szerette, és mindig sikerült valahogy lelépni, még mielőtt a kanmurik odáig fajultak volna, hogy már csak a férfibecsület védelmében is illett az egyik vagy másik pincércsajt megdugni. Sohasem várta meg, amíg valamelyik nagyfőnök feltette volna neki a végzetes kérdést: „Mi az, te nem vagy férfi, vagy templomba jársz? *Ánuká nye krivlyájszjá* (ne játszd itt az eszed).” Szóval, megtanulta, hogyan kell finoman kivonnia magát e lakomák alól. Nem azért, mert prúd volt, hanem mert csakugyan kimondottan vallásos nevelésben részesült a szülői házban, és a szülők a paráznaságot belső keresztyén-református meggyőződésükből kiindulva elítélték, mint halálos bűnt. És talán ő is. De hát farkasok között nem lehetett nem farkas módra vonítani. Nem mondhatta kenyéradó gazdáinak, hogy „ez már igazán hallatlan”, mint ahogy beosztottjainak szokta volt mondogatni. Ám ebből kifolyólag a beosztottak mulatozását is el kellett néznie. Szovjet orosz világ járt arra is: a részegség nem szégyen. Sőt, ilyen alkalmakkor, mint ahogy szerte mindenütt, meg is kellett szerveznie „az ünnepi megemlékezést”. Felelős volt persze azért is, hogy ne fajuljanak el a dolgok, senki se igya magát hullarészegre (nem is volt ez szokás magyaroknál, de azért csak átvettünk egy s mást az orosz nagy testvértől) és hogy ne történjen „*csepe*”, azaz botrány. De most már így is, úgy is elege volt az egész jól bepityókázott hangos társaságból. – No, mulassatok jól, elvtársak. Nekem még sok a dolgom, szólít a kötelesség” – búcsúzott el Balla pártosan munkatársaitól azoknak nem kis megkönnyebbülésére.

A BULI TETŐFOKÁRA HÁG

A buli folytatódott. Most már a főnök figyelő szeme nélkül, gondolhatták a résztvevők. És ha lehet, ettől még szabadabbnak érezték magukat. A vodkásüvegek lassan kiürültek. Utána „csak” pezsgőt, bort, sört és természetesen rengeteg kávét ittak a munkatársak. Ungváron mindenki szerette a kávét. Már csak azért is, mert sokszor volt hiánycikk, sorba kellett állni érte az *Arany Kulcsocska* presszóban, ahol szinte minden ungvári naponta legalább

kétszer, háromszor szertartásosan megfordult. Ott lehetett kávé-illatot szipantani, nézelődni, társalogni, a világi és az ungvári dolgokat megbeszélni.

A buli további lefolyásáról Braun Henrik tartott izgalmas, részletekben bővelkedő beszámolót az első munkanap délelőttjén Balla László főszerkesztőnek. Azért Braun, mert a jelentéstétellel, a mőszerolással ő volt az első, s mindig szívesen tette. Egyébként rosszmájú volt, és gáncsoskodott ő akkor is, ha erre senki sem kérte. Ez már így működött. Minden szinten, kis és nagyvállalatnál, mindenütt. Valakinek jelentenie kellett, hogy az tovább jelenthessen.

Miska bácsi szerkesztő-helyettes, párttitkár szintén jelen volt ilyenkor Balla irodájában. Ezzel kellett demonstrálnia a párt éberségét. Braun élvezettel hardarta az eseményeket, melyekről írásos jelentést is készített, de abba se most, se máskor, bele se pillantott. Egészséges szeme ugrált, mint egy pingpong labda. – Lacikám, főszerkesztő elvtárs, nem fogod elhinni, amit mondok, pedig nekem elhiheted. Hát Karcsi barátunk jól befürdött Natasa lányával. Az a kis szuka teljesen megbolondította Petyust. Én mondom, nem a fiú a hibás. Ne báncsad majd őtet. Kisimogatta őt a folyosóra, aztán bementek a Karcsi szobájába. Egy jó óra múlva Karcsi menni készült. De előbb bement a szobájába, hogy felvegye kabátját. Közben látja, hogy a Petyus meg a lánya mit műveltek ott, az ő szobájában. Lacikám, nem fogod elhinni, pedig nekem elhiheted, a Karcsi maga mondta, hogy az egész rekamié, mely az egyetlen a szerkesztőségben és ott van a Karcsi szobájában, össze volt kenve meg vérezve, mert a Natasa még menstruált, és az egész rekamié foltos volt. Tudod mitől? Mindent összemaszatoltak, tejföllel, he-he-he. Szóval foltos, és véres volt minden. Hogy mit csinálhattak, el tudod képzelni. Én is. Nagyon csúnyán nézett ki a rekamié. Karcsi meg, hogy leplezze, milyen lánya van, kénytelen volt hívatni rögtön másnap, még ünnepnap, egy kárpitost hatalmas dohányért, és mondta neki, hogy cserélje ki a húzatott. Fizetett neki, mint a katonatiszt. Saját kontóra. Számlát sem kért a kárpitostól. Ezért a rekamién most új húzat van. Megint be lehet maszatolni. Be is fogják, Lacikám, főszerkesztő elvtárs. Te csak ne félj attól. Kefirrel, tejföllel, he-he. Mert ugye, itt van a T. Bandi és Évike, a Joóné Schneider Éva, tudod? Ők meg bementek a fordítók szobájába. Nos, Lacikám, mit gondolsz, minek mentek oda? Fordítani? Bandi az eset után jól becsípett, és saját maga mesélte el nekem, hogy még soha életében nem dugott egy olyan jót. Ölbe kapta az Évát, és gyereink. „Isteni, fantasztikus, bomba nő ez az Éva” – mondta. El is hiszem neki. Engem is rá tudna beszélni, he-he-he. Aztán rosszul lett, és hányt, az egész végé össze lett rondítva, meg... Szóval, mindent leírtam, Lacikám, főszerkesztő elvtárs.

Balla kötelességtudóan végighallgatta, amit Braun neki előadott. Közben csokornyakkendőjét rángatta. Azon törte a fejét, hogy nem egészséges dolog az egész szerkesztőséget egy szobában összezárni, etetni, itatni, berúgítani, majd hagyni, hogy azt tegyék az elvtársak, a munkatársak, amit akarnak. Talán legközelebb, újévre vagy május elsején, étterembe kellene menniük. Vagy rendezhetnének egy közös majálist. Ahol ő is ott lenne végig, hogy vigyázhasson rájuk, a rendre, és ne legyen botrány. Hisz mindenki csak azt figyeli itt Ungváron, hogy a magyar szerkesztőség magyar tagjai (hisz ukrán, orosz, ruszin köztük nem lehet, mert nem ismerik a magyar nyelvet) mit tesznek, esznek, isznak és mondanak. S az ilyen beszámolók elkészítésével is másvalakit kell megbízni. Nem ezt a Braunt, aki sunyi és alamuszi, és csak arról beszél, hogy ki kivel és hogyan kefélt. Csak mószerol, ahelyett, hogy... „No, mindegy”, gondolja beletörődötten. De közös összejöveteleket tartani kell. Mert a megyei pártbizottság szerint ez összefogja az újságíró kollektívát. Meg hát végül is az égvilágon nem történt semmi. Csak annyi, hogy egy-két ember megkívánta egymást. Haza nem mehettek, mert ott a család, szállodába se mehettek, mert ott megnézik a *pászportot*, hát maradt a szerkesztőség. Meg hát ez mind semmi ahhoz képest, ami az ukrán testvérlapnál szokott előfordulni. Mint legutóbb például, amikor Vagyim Zimomrja szerkesztő-helyettes megívott egy üveg vodkát, aztán még valamit, és felállt rovatának az ablakára, és onnan pisilt le a harmadik emeletről a korszóra. És még csak meg sem dorgálták. Egy kézlegyintéssel el volt intézve: részeg volt, nem tudta, mit csinál.

Odaült íróasztalához, hogy megfogalmazza jelentését Mazurnak, az Ukrajnai Kommunista Párt Kárpátontúli Területi Bizottsága másodtitkárának, akit első számú ideológusként ismertek a főkolompások csapatában, a brancsban. A jelentés címe a következő volt: „A Kárpáti Igaz Szó munkatársainak ünnepi megemlékezése a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójáról”. Zárómondata így hangzott: „A szerkesztőség dolgozói továbbra is készek arra, hogy egy emberként teljesítsék az SzKP KB Politikai Bizottságának minden határozatát az ideológiai munka hatékonyabbá tételéért.” Volt egy utóirat is: „A lap két munkatársát, T. Andort és B. Petyust, szovjet újságíróhoz nem méltó magatartásukért, megrovásban részesítem. Utóbbi eddig betöltött megbízatása alól felmentem, és büntetésként határozatlan időre a fordítói osztályra helyezem.”

A FŐNÖK IMÁJA

Aláírás. Megkönnyebbült sóhaj. Megvívttunk még egy csatát a Kárpánton-túli terület magyar lakosainak igazi szovjet emberré való formálásában. Aztán lehajtotta fejét, összekulcsolta kezét, és imádkozni kezdett: „Miatyánk, ki a mennyekben vagy, bocsásd meg... az én nagy bűnömet. És nagy a Te hatalmad, ezért szabadíts meg a gonosztól, szabadíts meg a gonosztól. Hogy eljöhessen (eljön-e még?) a Te országod... És ne utasíts majd ki onnan engemet... Én, én jó vagyok. De mit tehetek, mit tehetek?” Arcáról meg potyogtak a könnyek. Le se törölte, hisz Mazur elvtárs úgy sem láthatta őket.

